

Ajankohtaisia kalatalousasioita Euroopan unionista

**Kalastuslakipäivät
23.1.2024**

**Kalatalousneuvos Risto Lampinen
MMM/LVO**

Kalastuksen säätely

Lohen kalastus:

- ICES ehdotti lohen kalastuskieltoa Ahvenanmaalta Merenkurkkuun ulottuvalla alueella (29N-30).
- Komissio ehdotti rasvaeväleikatun lohen vapaa-ajankalastuksen sallimista.
- Suomen kanta on ollut ottaa käyttöön täsmäsäätelytoimenpiteitä Ljunganin lohen suojelemiseksi, jotta tavoitteiden kannalta suhteeton kalastuskielto voitaisiin välttää.
- Lokakuun neuvoston ratkaisun mukaisesti Suomi, Ruotsi ja komissio ovat valmistelleet ICES:lle pyynnön arvioida Suomen ja Ruotsin suunnitteleminen lohen kalastuksen säätelytoimenpiteiden vaikuttavuus osa-alueilla 29N - 30. Aikataulu avoin, kiire
- Mikäli ICES näyttää vihreää valoa näille toimille, komissio on valmis antamaan viipymättä näitä toimia koskevan ehdotuksen neuvoston TAC- ja kiintiöasetuksen muuttamiseksi.
- Tästä prosessista riippuu, voidaanko alueella 29N-30 jatkaa EU:n TAC- ja kiintiöasetuksen puitteissa lohen kaupallista ja vapaa-ajan kalastusta Suomen rannikkovyöhykkeellä lähes nykyisin rajoituksin.
- Muussa tapauksessa alueelle jäisi voimaan EU:n lokakuussa hyväksymä kalastuskielto, joka sallii vain istutettujen rasvaeväleikattujen lohien ottamisen saaliiksi vapaa-ajankalastuksessa.

Kalastuksen säätely

Komission ehdotus Itämeren monivuotisen suunnitelman muuttamiseksi:

- Komissio on 6.12.2023 ehdottanut Itämeren turskan, silakan ja kilohailin monivuotisen suunnitelman (EU-asetus 2016/1139) artiklan 4.6. poistamista.
- Kyseisen artiklan mukaan ”kaikissa tapauksissa kalastusmahdollisuudet tulee asettaa niin, että on alle 5 % todennäköisyys sille, että kalakannan koko putoaa alemman varotason alapuolelle.”
- Tämän artiklan tiukka soveltaminen johti viime syksynä komission ehdotukseen Pohjanlahden silakan kalastuksen kieltämiseksi.
- Neuvosto puoltaa komission ehdotusta, mutta Euroopan parlamentti suhtautuu siihen kriittisesti, eikä hyväksynyt neuvoston ehdottamaa nopeutetun menettelyn käyttöä.
- Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että näkemyserot ovat suuret ja prosessi venyy suurella todennäköisyydellä EP-vaalien yli.

EU:n kalastuksenvalvonta-asetus

- EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valvontajärjestelmän muuttamista koskeva asetus tuli voimaan 9.1.2024

Tärkeimmät muutokset toimijoiden kannalta 2024

- AIS-turvalaitteiston poiskytkemisestä + hallinnollisia uusia säännöksiä välittömästi voimaan.
- MOT – saalisarvion sallittu poikkeama
- Sallitulla poikkeama = kuinka paljon kalastuspäiväkirjaan kirjattu arvio kunkin kalalajin saalismäärästä saa erota purkamisilmoitukseen kirjatusta punnitusta määrästä tai valvontaviranomaisten tekemän tarkastuksen tuloksena todetusta määrästä.
- Pääsääntöisesti tämä poikkeama saa olla kunkin kalalajin osalta enintään 10 %.
- Itämerellä sovelletaan 10.7.2024- 10.1.2028 lievennettyä sääntöä, jonka mukaan sallittu poikkeama on 20 %.
- Näiden sääntöjen rikkominen tulee lisäksi aiempaa matalammalla kynnyksellä luonteeltaan vakavaksi, jolloin myös seuraamukset ovat aiempaa raskaampia.
- 10.1.2028 jälkeen on lisäksi mahdollista saada poikkeuksia 10% sääntöön listatuissa satamissa, joita koskevista kriteereistä tulee komission toimeenpanosäädös...

EU:n kalastuksenvalvonta-asetus

Esimerkkejä velvoitteista:

- Seuraamukset tiukkenevat (2026)
 - Mikäli on syylistynyt vakavaan rikkomukseen ja uusii kyseisen rikkomuksen lievänäkin 12 kk:n kuluessa saa seuraamuksen vakavasta rikkomuksesta (2026).
- Velvoitteet sisävesien kalastuksen ja vesiviljelyn osalta laajenevat (2026):
 - Kalaerien jäljitettävyyksivaatimukset laajenevat koskemaan merialueen lisäksi sisävesiä.
- Uusia velvoitteita myös vapaa-ajan kalastukseen (pääosin 2026)
 - Jäsenvaltioilla on oltava sähköinen järjestelmä vapaa-ajankalastuksen saaliiden kirjaamiseksi. (Omakala)
 - Saaliiden ilmoittaminen pakolliseksi, mikäli EU säätelee säilyttämistoimin kyseisen kalalajin vapaa-ajan kalastusta. (Lohi)
 - Yli 10 kg:n / 50 euron arvoisen saaliin myyminen on vakava rikkomus.

EU:n kalastuksenvalvonta-asetus

- Velvoitteita ja erilaisia poikkeuksia on paljon lisää :
 - Mm. merialueen rannikkoalusten seurannan ja sähköisen ilmoittamisen velvoitteet, ml. digitaaliset jäljitettävyystiedot (2026) jne, jne.
 - Jo aiemmin voimaan tulleiden EU-velvoitteidenkin toimeenpano on osittain kesken, esim. punnitukset satamissa ja kalasaaliiden lajisuhteiden varmistaminen.
 - Seuratkaa havainnollistavia kirjoituksia EU:n kalastuksenvalvontapaketin ajankohtaisista velvoitteista merijakalatalous.fi –sivustolta.
- Kansallinen valmistelu
 - HE välittömästi ja heinäkuussa 2024 voimaan tulevista velvoitteista valmisteilla
 - Velvoitteista suurin osa tulee voimaan tammikuussa 2026, niitä koskevan HE:n valmistelu käynnistymässä.
 - Tavoitteena on valmistella HE:n kanssa samanaikaisesti toimijoiden ja valvontaviranomaisten ilmoitus-, tieto- ym. järjestelmät ja niiden käytännön toiminnot siten, että ne täyttävät EU-velvoitteet kustannustehokkaasti, eivät luo tarpeettomia velvoitteita ja hyödyttävät mahdollisimman monipuolisesti alan toimijoita.

Muita EU-asioita

- YKP:n uudistus
 - Kalatalouden energiasiiirtymän edistäminen ym. muut mahdolliset uudet aloitteet siirtynevät EP-vaalien jälkeiseen aikaan.
- Neuvoston asetus Itämeren kalastuskiintiöistä ja sitä koskeva ICES:n tieteellinen neuvo

Kiitos!

